

ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΛΥΚΕΙΟ Μουσικό Σχολείο Τρικάλων

Σχολικό Έτος 2016-17

Μάθημα: Έκθεση-Έκφραση Α΄ Λυκείου-Διδάσκουσα
καθηγήτρια: Αμαλία Κ. Ηλιάδη (ΠΕ02-Φιλολόγος-Ιστορικός)

**«Ο έρωτας στην εφηβεία: το αέναο της
υπάρξεως»**

**Μαθητικά κείμενα για το φαινόμενο του
Έρωτα στα χρόνια της Εφηβείας**

(το «χρονικό της εφηβείας» ή «μαθητείας»: πορτρέτα εφήβων καθ' οδόν προς την ενηλικίωση, με έμφαση στην ποιητική του εφηβικού έρωτα και στη χειραφέτηση του εφήβου (συγκρότηση ταυτότητας/ αυτοσυνειδησίας)

«Είπανε ψέματα πως η αγάπη κάστρα καταλύει και σίδηρα λυγίζει. Η αγάπη μόνο εύπλαστη ύλη, μαλακή μπορεί να συγκινήσει.... Όλα κάποτε κουράζουν, φθίνει το αρχικό τους νόημα, ξεθωριάζει η «εικόνα» τους σαν παλιά ζωγραφιά, σαν πολυκαιρισμένα, κιτρινισμένα φύλλα βιβλίου. Όλα κάποτε,... εκτός απ' την αγάπη».

Αμαλία Κ. Ηλιάδη

Ο ερωτευμένος έφηβος ενθουσιάζεται, παθιάζεται, εξέρχεται του εαυτού του. Νιώθει μια τεράστια ψυχική ευφορία και αναζητά όλο και περισσότερο χρόνο με τον/τη σύντροφό του/της. Η χρονική αυτή φάση είναι εξαιρετικά ουσιαστική για τον ίδιο που τη βιώνει. Άλλωστε, στην έναρξη της ερωτικής του ζωής μπορούμε να δούμε αρκετά στοιχεία της προσωπικότητάς του, όπως αυτή έχει δομηθεί, εκτός των άλλων επιδράσεων, και από τα αδιαμεσολάβητα-ανεπεξέργαστα πρότυπα με τα οποία μεγάλωσε.

Ο έφηβος δεν είναι πλέον παιδί. Ελκύει και ελκύεται και θέλει να «δοκιμάσει» την εγγύτητά του προς το αντικείμενο του πόθου του. Παρόλα αυτά, και αναγνωρίζοντας την πληροφόρηση που ο έφηβος ήδη έχει από τους συνομηλίκους, την τηλεόραση και το διαδίκτυο, δε θα πρέπει να αμελήσουμε να του μεταδώσουμε ποιοτικές πληροφορίες. Δε θα πρέπει να ξεχνάμε ωστόσο, ως Δημόσιο Σχολείο και ως εκπαιδευτικοί του εφήβου, πως θα πρέπει να καταστήσουμε σαφές πως η ερωτική πράξη δεν είναι ούτε προϊόν μιμητισμού: «το έχουν κάνει όλοι», αλλά ούτε και πίεσης: «ή το κάνουμε ή χωρίζουμε». Ο έρωτας είναι υπέροχος όταν μοιράζεται και

βιώνεται εξίσου και από τους δύο και ταυτόχρονα συντελείται υπό την σκέπη ευγενών συναισθημάτων. Ο ίδιος, όμως, κρύβει και μια απομυθοποίηση και, ενίοτε, βαθιά απογοήτευση. Ο κόσμος του εφήβου καταρρέει και ο ερωτευμένος έφηβος βυθίζεται στη θλίψη του, αποσύρεται και απομονώνεται: του επιτρέπουμε να το ζήσει. Του δίνουμε το χώρο και τον χρόνο που χρειάζεται. Δεν ξεχνάμε ποτέ πως ο νέος άνθρωπος εισάγεται σταδιακά στον κόσμο των ενηλίκων, στο δικό μας κόσμο που μπορεί να είναι την ίδια στιγμή γοητευτικός και σκληρός, παράλογος και συναρπαστικός...

Δυστυχώς, η κοινωνία μας διακρίνεται από μία αντιφατική στάση έναντι του έρωτα. Από την μία τον θεοποιεί και τον προβάλλει ως δικαίωμα του ανθρώπου και από την άλλη τον υποβαθμίζει, τον περιορίζει μόνο στο σαρκικό επίπεδο, τονίζει μονομερώς την επιθυμία ως συστατικό του στοιχείο και δεν διδάσκει την αγάπη ως κυρίαρχο συστατικό και τελικό στόχο του έρωτα. Αυτή η ιδεολογική αντίφαση έναντι του έρωτα πηγάζει, ίσως, από καταπιεσμένες ψυχολογικές καταστάσεις, αλλά και από το γεγονός ότι σήμερα έχουμε θεοποιήσει όχι την έννοια της ελευθερίας, κάτι που θα ήταν κατανοητό, αλλά την έννοια του «δικαιώματος», κάτι που αφήνει στο περιθώριο οποιαδήποτε οριοθέτηση. Γιατί, τελικά, το πρόβλημα δεν είναι αν πρέπει να θέλουμε, να επιδιώκουμε τον έρωτα στην εφηβική ηλικία, αλλά ποιό είναι το περιεχόμενο που του δίνουμε σε αυτή την κρίσιμη ηλικιακή φάση. Γιατί σήμερα καταργήσαμε μεν την υποκρισία παλαιότερων εποχών, αλλά θριαμβεύει πλέον η ασυδοσία.

Η εποχή μας αποϊεροποίησε τον κόσμο και την ζωή. Αναμφισβήτητα, είναι εύλογη η δυσарέσκεια για την ηθικιστική λειτουργία, στο παρελθόν και στο παρόν, θεσμών, όπως η Εκκλησία, η οικογένεια, η δικαιοσύνη, ακόμη και η εκπαίδευση. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι αυτοί οι θεσμοί δεν πρέπει να θεωρούνται ιεροί για τον άνθρωπο και τον κόσμο. Και «ιερός» δεν σημαίνει μαγικός ή ανεξέλεγκτος. Ιερός σημαίνει άξιος σεβασμού. Ο σεβασμός δεν επιβάλλεται από τον νόμο. Διδάσκεται με το παράδειγμα των προηγούμενων γενεών. Είναι κανόνας της παράδοσης. Είναι κανόνας της ταυτότητας ενός λαού, της ιστορίας και του πολιτισμού του. Άλλωστε, πολιτισμός χωρίς ιερότητα είναι πολιτισμός καταδικασμένος στην ισοπέδωση και την εξαφάνιση.

Ιερότητα πάλι δεν σημαίνει άρνηση της αλήθειας και απουσία κριτικής. Γιατί τα πρόσωπα δεν ταυτίζονται με τους θεσμούς. Τα λάθη τους, οι αποτυχίες τους είναι αναγκαίο να κρίνονται και να αντιμετωπίζονται κάτω από το άπλετο φως της αντικειμενικής, κατά το μάλλον ή ήττον, κριτικής προσέγγισης.

Στα ασύδοτα δικαιώματα που κραδαίνονται ως άλλη «δαμόκλειος σπάθη» για την ουσιαστική δημοκρατία, έρχεται να συμβάλει η απόλυτη κυριαρχία των ολίγων που έχουν στα χέρια τους τα ΜΜΕ, την διαχείριση του «μεγάλου κεφαλαίου», - δημοσίου και ιδιωτικού χρήματος, και επομένως την δυνατότητα να συνασπίζουν κοντά τους ανθρώπους που κρίνουν με βάση μόνο το συμφέρον τους. Γι' αυτό και στην σύγχρονη δημοκρατία η συζήτηση περί ηθικής είναι εντελώς υποκριτική. Με τον τρόπο αυτό, όμως, η κοινωνία μας δεν πορεύεται βάσει αρχών και αξιών, αλλά βάσει των ανθρώπινων ιδιοτελειών. Όλα είναι δικαίωμα του καθενός, αρκεί να μη σε συλλάβουν να προκαλείς το κοινό αίσθημα, το οποίο κι αυτό διαμορφώνεται. Κι εδώ ισχύει ένας βαθυστόχαστος καβαφικός στίχος: « Αν ήμουν ακαλαίσθητος κι αν μυστικά το είχα προστάξει, θα έβγαζαν πρώτο οι κόλακες και το κουτσό μου αμάξι» («Εύνοια του Αλεξάνδρου Βάλα»). Επομένως, η συζήτηση δεν γίνεται για την ουσία της ηθικής, δηλαδή για το αν υπάρχει καλό ή κακό, σωστό ή λάθος, συνείδηση ή όχι, αλλά για την επιφάνειά της. Η δημοκρατία μας στηρίζεται στο «φαίνεσθαι» και όχι στο «είναι».

Άρα, και η συζήτηση περί του έρωτα μένει αναγκαστικά στο επίπεδο του «φαίνεσθαι». Γιατί καταργώντας τα όρια ή συμπνίγοντάς τα, ουσιαστικά, μέχρι το τέλος της παιδικής ηλικίας, στην ουσία οδηγούμαστε προς τα εκεί. Στην καταπιεσμένη πραγματικότητα που μεγαλώναμε οι παλιότερες γενιές, η κινδυνολογία για τον έρωτα διέσωζε κάποιον σεβασμό στην ιερότητά του. Εμείς καλούμασταν να επιλέξουμε αν θα εκδηλώναμε τον έρωτά μας ή όχι, και, κυρίως, μας αφηνόταν ένα περιθώριο να λειτουργήσουν τα συναισθήματά μας, τα καρδιοχτύπια μας, ποθούσαμε, αλλά και περιμέναμε ταυτόχρονα. Είχαμε γνώση των συνεπειών των επιλογών μας και λειτουργούσε το αίσθημα, η ανάγκη της περίσκεψης. Σήμερα, ενώ οι έφηβοι λειτουργούν χωρίς ιδιαίτερες πιέσεις στο θέμα του έρωτα, δεν έχουν πολλά περιθώρια ελευθερίας. Ό,τι σου δίνεται ως δικαίωμα, αναρωτιέσαι εύλογα γιατί να μην το εξασκήσεις.

Κατ' αρχάς θεωρώ πως είναι πολύ σπουδαίο να ενημερώνουμε τους εφήβους μαθητές/τριές μας σχετικά με τις διαφυλικές σχέσεις. Με απλότητα, σοβαρότητα και ειλικρίνεια οφείλουμε να τους τονίζουμε ότι το σώμα τους, όπως, άλλωστε, το πνεύμα και η ψυχή τους, είναι συστατικό στοιχείο της ύπαρξής τους. Ότι τους δόθηκε για να αγαπούνε τον συνάνθρωπο μέσα από την σκέψη, την καρδιά τους, τις αισθήσεις τους. Να επιμείνουμε στην αγάπη. Ο έρωτας, φυσικά, είναι η βάση της αγάπης, αλλά χωρίς αυτήν δεν έχει ουσιαστικό νόημα. Να τονίσουμε ότι η θεοποίηση της επιθυμίας για τον άλλο και η δυνατότητα ικανοποίησής της, δεν αφήνουν περιθώριο στα συναισθήματα να ωριμάσουν. Ας παροτρύνουμε τους εφήβους να δούνε κι άλλες πτυχές του ανθρώπου ο οποίος τους ενδιαφέρει: αν νοιάζεται για πρόσωπα και πράγματα, αν έχει ενδιαφέροντα στην ζωή του, αν καλύπτει αυτό που θέλουν κι επιζητούν, αν έχει την ωριμότητα να κουβεντιάσει μαζί τους, να χαρεί την παρέα τους, να τους σεβαστεί. Το ίδιο, βέβαια, πρέπει να ισχύει από την δική τους πλευρά για να υπάρχει η απαραίτητη αμοιβαιότητα.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο πρέπει να επιμείνουμε είναι το ότι έρωτας χωρίς ευθύνη δεν μπορεί να νοηθεί. Η ουσιαστική ευθύνη βρίσκεται μόνο στην δυνατότητα να μπορείς να ζήσεις για τον άλλο και να του προσφέρεις τον εαυτό σου. Το ίδιο χρειάζεται να συμβεί και από την δική του πλευρά. Ζω για τον άλλο σημαίνει ότι έχω την ανεξαρτησία να το κάνω, από τα μικρά και καθημερινά πρακτικά πράγματα, όπως είναι η δυνατότητα να του παρέχω τροφή, ενδυμασία, κατοικία, μέχρι τα πιο σπουδαία, να τον καλύψω συναισθηματικά, να τον ανεχτώ στις αδυναμίες του, να του προσφέρω ασφάλεια. Αν δεν υπάρχει αμοιβαιότητα σ' αυτά, τότε δεν μπορούμε να μιλάμε για έρωτα πραγματικό και ολοκληρωμένο.

Η έννοια του χρόνου και της ωριμότητας είναι εξίσου σπουδαία. Ο έφηβος χρειάζεται να καταλάβει ότι η ζωή είναι μπροστά του, ότι δεν θα πάθει τίποτε αν «περιμένει» προτού συνάψει σχέση. Να κατανοήσει ότι υπάρχουν σπουδαιότεροι στόχοι να επιτύχει στην εποχή της εφηβείας, που είναι η καταβολή κόπου, πράγμα το οποίο απαιτεί συγκέντρωση δυνάμεων και αφιέρωση, προκειμένου να βρει ο έφηβος την ταυτότητά του, να προχωρήσει-προοδεύσει στο σχολείο, να κάνει κάτι για τον εαυτό του που θα τον βοηθήσει να βρει νόημα στην ζωή του.

Η αλλαγή, η μεταμόρφωση, η εξέλιξη των ανθρωπίνων υπάρξεων στο πέρασμα του χρόνου είναι το σημαντικότερο, τραγικότερο και, γι' αυτό, συγκινητικότερο φαινόμενο της επίγειας ζωής μας. Όλοι μας χαράζουμε πορείες ζωής θέτοντας σημάδια στον τόπο και στο χρόνο, που συντελούν στη δημιουργία πολλών, εναλλακτικών δρόμων και παράδρομων, αφού στα μονοπάτια και στις λεωφόρους της ζωής συντελούνται οι πράξεις, συστήνονται τα γεγονότα που καθορίζουν την ύπαρξή μας.

Το γοητευτικό στοιχείο της υπόθεσης είναι η ανάμνηση των στιγμών που σημαδεύουν τους δρόμους της ζωής μας. Ο νους μας συχνά επιστρέφει μέσω μιας πηγαίας, ενδότερης δύναμης στη μνήμη του παρελθόντος. Εκεί εντοπίζεται η ιδιαιτερότητα του ανθρώπου. Ο γυρισμός στην παιδική, εφηβική, νεανική ηλικία, η δυνατότητα, δηλαδή, που έχει ο άνθρωπος να ταξιδεύει νοερά στο χρόνο και η συνειδητοποίηση της διαφοράς μας σε σχέση με το «τότε» – είτε εξωτερικής, είτε εσωτερικής – μοιάζει με κάποιου είδους υπερφυσική προοπτική, μια αέναη παράταση της ύπαρξής μας στο υπερπέραν, μια γνήσια κατοχή κάποιας «υπερδύναμης». Οι ποικίλες, πολλές φορές, αντίθετες απόψεις των εφήβων για τον έρωτα, για ζητήματα τα οποία είναι «λυμένα» δια παντός πλέον, για τον ενήλικο νου, φαίνονται τόσο... απαραίτητες, τόσο ζωτικής σημασίας για την εξέλιξη του ψυχισμού τους, για την ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους.

Είναι συγκριτικό πλεονέκτημα για τον άνθρωπο η δυνατότητα αναγνώρισης του εφηβικού του παρελθόντος και η αναβίωση συναισθημάτων που προκαλούνται με την επαναφορά των αναμνήσεων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον, έτσι, παρουσιάζει, για τη νόηση και την αυτοσυνειδησία μας το κυκλικό σχήμα, που είναι σαν να γεφυρώνει το «χάσμα των γενεών», αποκαλύπτοντας την αλυσίδα της αλληλεπίδρασης, η οποία συνδέει άρρηκτα τις γενιές: οι νέοι γίνονται μεγάλοι και οι μεγάλοι κάποτε υπήρξαν παιδιά.

Η αλήθεια είναι πως κάθε φορά το παλιό, εφηβικό μας δωμάτιο φαντάζει πιο μακρινό, πιο ομιχλώδες σε σχέση με το σημερινό μας. Βέβαια, σε σύγκριση με το παρόν, η ζωή,

ενδεχομένως, είχε κρατήσει, τότε, το ευτυχισμένο της «πρόσωπο». Η κατανόηση του τωρινού επιβεβαιώνει θεωρητικά πως η ροή της ζωής είναι μία αναλογία της εσωτερικής ανάπτυξης του ανθρώπου και της εξέλιξης των εποχών. Η αλλαγή των εποχών σηματοδοτεί την αέναη ροή της ζωής. Η διαδικασία διαμόρφωσης του ανθρώπου, δηλαδή της «τελειότερης» μορφής του καθενός μας, έχει ως υπόβαθρό της την συνεχή προσπάθεια.

Για όλους αυτούς τους λόγους και μελετώντας δοκίμια για το φαινόμενο του έρωτα στην εφηβεία, εμπνεόμενοι από εικόνες και σχετικά κείμενα και παραθέματα, διαπνεόμενοι από δημιουργική ορμή και ερευνητική διάθεση, οι μαθητές και οι μαθήτριές μας διατύπωσαν, όχι αποσπασματικά αλλά ολιστικά, τις σκέψεις, τις απόψεις, τις αντιλήψεις τους για τον Έρωτα στην εφηβική ηλικία, εκτιμώντας τη σημασία του για την ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και εκφράζοντας παράλληλα τα συναισθήματά τους για τον τρόπο που τον βιώνουν ως γεγονός κομβικής σπουδαιότητας...

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ της γραφής- παραγωγής κειμένων:

Η συγγραφή είναι μια σύνθετη ανθρώπινη συμπεριφορά, στην οποία εμπλέκονται ποικίλοι ατομικοί και κοινωνικοί παράγοντες: γνώσεις και δεξιότητες γλωσσικές, γνωστικές και μεταγνωστικές, εννοιολογικές, συνεπικουρούν με το στενότερο ή ευρύτερο κοινωνικο-πολιτισμικό πλαίσιο, τις προσδοκίες, τις αξίες και τις αλληλεπιδράσεις του, με αποτέλεσμα η συγγραφή να καταλήγει σε μία από τις απαιτητικότερες νοητικές και επικοινωνιακές διαδικασίες στις οποίες επιδίδεται ο άνθρωπος.

Η πολυπλοκότητα της συγγραφής ως νοητικής-κοινωνικής δραστηριότητας καθιστά κατ' επέκταση δυσχερή και τη διδασκαλία της. Για τους εκπαιδευτικούς της πράξης αποτελεί πρόκληση να μεταδώσουν και να καλλιεργήσουν στους μαθητές τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες και να τους δημιουργήσουν κίνητρα εμπλοκής στο «συγγραφικό έργο». Για την επίτευξη αυτού του στόχου είναι αναγκαίο να διαθέτουν εργαλεία και στρατηγικές που θα τους καταστήσουν ικανούς να εισάγουν στην τάξη τους αποτελεσματικές εκπαιδευτικές πρακτικές.

Επομένως, βασικός σκοπός του μαθήματος της Έκφρασης-Έκθεσης ως προς τη συγγραφή κειμένων εκ μέρους των μαθητών/τριών είναι το πώς θα μπορέσει ο εκπαιδευτικός να διδάξει αποτελεσματικά στους μαθητές την παραγωγή γραπτού λόγου ως πολύπλοκη νοητική και κοινωνικο-πολιτισμική δραστηριότητα.

Ενώ, επιμέρους στόχοι του μαθήματος, ως προς την ίδια βασική παράμετρο, αποτελούν οι παρακάτω:

- Η γνωριμία και εξοικείωση των εκπαιδευτικών με εργαλεία και στρατηγικές διδασκαλίας της συγγραφής αφηγηματικών, περιγραφικών και επιχειρηματολογικών κειμένων και η διδακτική τους αξιοποίηση
- Η ενίσχυση των συγγραφικών ικανοτήτων των μαθητών και των μεταγνωστικών τους δεξιοτήτων και η δημιουργία κινήτρων εμπλοκής στη συγγραφική διαδικασία
- Η ικανότητα των εκπαιδευτικών να διαφοροποιούν τη διδασκαλία τους κατά τις ανάγκες των μαθητών
- Η δημιουργία μιας κοινότητας πρακτικής και μάθησης όπου οι συμμετέχοντες εκπαιδευτικοί θα συν-διαμορφώνουν εργαλεία και στρατηγικές διδασκαλίας, θα ανταλλάσσουν καλές πρακτικές και θα διαμοιράζονται τις διδακτικές τους εμπειρίες.

Η υπεύθυνη-διδάσκουσα Καθηγήτρια **Ηλιάδη Αμαλία ΠΕ02** εύχομαι, σε αρμονική και στενή συνεργασία με τους μαθητές και τις μαθήτριές μου, να συνεχίσουμε να παράγουμε εύχρηστο και ουσιαστικής σημασίας υποστηρικτικό, εκπαιδευτικό υλικό που τόσο το έχει ανάγκη η εκπαιδευτική κοινότητα για την προαγωγή της εις βάθος αυτοσυνειδησίας μας και για το βάθεμα της εσωτερικής μας σοφίας. Όπως οι μαθητές/τριές μας, έτσι κι όλοι μας απολαμβάνουμε, από άποψη περιεχομένου και μορφής, ουσίας και αισθητικής, το αποτέλεσμα του παιδαγωγικού μας μόχθου.

Η διδάσκουσα καθηγήτρια

Αμαλία Κ. Ηλιάδη, φιλόλογος-ιστορικός

ΣΩΜΑ ΜΑΘΗΤΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ-ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

- ✓ Το φαινόμενο του έρωτα στα χρόνια της εφηβείας: να το περιγράψετε, να εκθέσετε κρίσεις και απόψεις, που το φωτίζουν και το ερμηνεύουν, αξιοποιώντας τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου, που αναφέρονται στο θέμα αυτό.

Έρωτας στην εφηβεία... Ένα αίσθημα πρωτόγνωρο και διαφορετικό κατακλύζει τους νέους. Ένα αίσθημα πολύπλευρο, ικανό να σε απογειώσει και να σε οδηγήσει στους αιθέρες, αλλά και να σε βυθίσει στο πέλαγος της μελαγχολίας. Ο έρωτας, μια απίστευτη δύναμη, που έχει αλλάξει ουκ ολίγες φορές την πορεία της ανθρώπινης ιστορίας, εισέρχεται με έναν κάπως αιφνίδιο τρόπο στην ζωή των εφήβων και την αλλάζει ριζικά. Βιώνεται ως μια ιδιαίτερως έντονη εμπειρία, την οποία ο νέος, όντας διψασμένος να ανακαλύψει τις διαφορετικές αποχρώσεις της ζωής, θέλει να απολαύσει στον υπέρτατο βαθμό. Κατά πόσο, όμως, είναι ένας έφηβος μαθητής έτοιμος ψυχικά, για να διαχειριστεί αποτελεσματικά αυτήν την, κατά τ' άλλα, μοναδική εμπειρία;

Ο έρωτας αποτελεί για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, μια γοητευτική πανδαισία, αφού από την φύση μας αποζητούμε ένα ταίρι, έναν άνθρωπο να μας στηρίζει στις χαρές, αλλά και τις δυσκολίες της ζωής. Όταν, λοιπόν, γεννιέται για πρώτη φορά αυτή η επιθυμία, κατά την περίοδο της εφηβείας,

αρχίζει κανείς να ελκύεται από ανθρώπους, που θαυμάζει και εκτιμά. Ξαφνικά, μια ματιά τους μετατρέπεται στο ύψιστο δώρο εξ ουρανού. Ξαφνικά, ο έφηβος επιδιώκει να περνά δημιουργικό χρόνο μαζί τους, συζητώντας για ποικίλα θέματα. Ξαφνικά, ένα τυχαίο άγγιγμα ερεθίζει την ψυχή, οδηγώντας την σε μέθη. Η χαρά, που πλημμυρίζει την καρδιά του εφήβου, ξεχειλίζει, με αποτέλεσμα ο «ερωτοκτυπημένος» να μεταδίδει ευχάριστα αισθήματα σε όποιον τον περιτριγυρίζει! Τι γίνεται, όμως, όταν ο αγνός έρωτας, που με αγωνία σκορπά ο νέος, δεν βρίσκει ανταπόκριση;

Τότε ο έφηβος «πεθαίνει». Αυτή η λεπτή κλωστή, από την οποία κρέμεται η ύπαρξή του, κόβεται και ο νέος πέφτει σε ένα πηγάδι δίχως τέλος. Ανήμπορος να αντιμετωπίσει την απόρριψη, χάνεται, παραλύουν όλα γύρω του. Χάνει την ζωντάνια και την ενεργητικότητά του, απογοητεύεται και νιώθει πως η καρδιά του σκίστηκε. Ο ψυχικός αυτός πόνος δεν συγκρίνεται επ' ουδενί με οποιονδήποτε σωματικό, είναι ανώτερος όλων, και, το χειρότερο, ο νέος δεν γνωρίζει πώς να τον ξεπεράσει. Κυκλοφορεί, ωςάν φάντασμα, στο σχολείο, χάνει τα ενδιαφέροντά του και δεν αποδίδει στα μαθήματα. Ουσιαστικά, χάνει τον εαυτό του, λόγω μιας ,τελικά, ασήμαντης απόρριψης. Και όταν, τελικά, επουλωθούν οι βαθιές πληγές, που άνοιξε άγαρμπα το μαχαίρι του έρωτα, πάντα θα υπάρχει ένα τόσο μικρό, αλλά διόλου ευκαταφρόνητο τραυματάκι, που θα στιγματίσει την ζωή του νέου, όπως μια σχισμή, που αφήνει βάναυσα ο ξυλοκόπος με το τσεκούρι του στον κορμό ενός δένδρου.

Συνοψίζοντας, ο κόσμος μας προσφέρει άφθονες απολαύσεις στους νέους, οι οποίοι, ως είθισται, βιάζονται να «ρουφήξουν» το νέκταρ της ζωής. Παρ' όλα αυτά, σε αρκετές περιπτώσεις, ο νέος δεν είναι έτοιμος για τις τόσες συγκινήσεις, αφού δεν κατέχει το ζητούμενο ψυχολογικό υπόβαθρο, και πληγώνεται ανεπανόρθωτα. Ο έρωτας, παρ' ότι μοιάζει ειδυλλιακός, κρύβει απίστευτες δυσκολίες και προβλήματα, που ο νέος καλείται να διαχειρίζεται

καθημερινά. Σ' αυτήν την τόσο τρυφερή ηλικία, όπου ο νέος μεγαλοποιεί τις καταστάσεις και δεν κατέχει ακόμα μια στοιχειώδη πνευματική ωριμότητα, ο έρωτας αποτελεί μια επιπλέον έγνοια. Άλλωστε, πολλοί αμφιβάλλουν για την ύπαρξη έρωτα πραγματικού σ' αυτήν την ηλικία. Κατ' εμέ τα νεανικά φλερτ είναι φυσιολογικά και απαραίτητα, αφού χρωματίζουν την βαρετή καθημερινότητα των νέων. Ωστόσο, μια πιθανή σχέση μπορεί να αποβεί μοιραία και να δημιουργήσει πληγές ες αεί. Άρα λοιπόν, ο νέος θα πρέπει, αρχικά, να αναζητήσει την ψυχική του ηρεμία και να κατανοήσει βαθύτατα τον ίδιο του τον εαυτό. Αφού αποκτήσει ώριμη σκέψη και μεστή προσωπικότητα, τότε είναι έτοιμος να διασχίσει τα απρόβλεπτα μονοπάτια του θεού Έρωτα.

**Νικολάου Όλγα-Ηλιάνα, μαθήτρια Α'2 Λυκείου του
Μουσικού Σχολείου Τρικάλων**

ΘΕΜΑ: Το φαινόμενο του έρωτα στα χρόνια της εφηβείας. Να το περιγράψετε, να εκθέσετε κρίσεις και απόψεις που το φωτίζουν και το ερμηνεύουν, αξιοποιώντας τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου που αναφέρονται στο θέμα. (550-600 λ.)

Η έννοια του έρωτα είναι απρόσιτη. Γι' αυτό είναι και δύσκολο να κατανοηθεί. Έτσι ο άνθρωπος στρέφεται συχνά σε υποκατάστατα. Τα ανθρώπινα πάθη και οι αδυναμίες

κυριαρχούν αντικαθιστώντας τον έρωτα, μαζί και την αγάπη. Οι νέοι στις μέρες μας δυσκολεύονται να εκφράσουν τα συναισθήματά τους και αυτό έχει ως αποτέλεσμα να γίνονται εσωστρεφείς και αντικοινωνικοί.

Ο έρωτας ως έννοια είναι πανανθρώπινο συναίσθημα. Όσο και να προσπαθούμε να τον αποφύγουμε είναι πολύ δύσκολο να μην ερωτευτούμε έστω μία φορά στη ζωή μας. Είτε είναι στην εφηβική μας ηλικία, είτε αργότερα. Στην εφηβική μας ηλικία ο έρωτας είναι λίγο πιο συχνός επειδή δεν ξέρουμε ακόμα την πλήρη σημασία του και γι' αυτό συχνά ερωτευόμαστε χωρίς ίσως πολλές φορές να υπάρχει το συναίσθημα αυτό.

Όσοι υπάρχουν και παιδιά που υποφέρουν στα σπίτια τους είτε επειδή έχουν βίαιη οικογένεια είτε επειδή είναι εντελώς αδιάφορη. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την έλλειψη της αγάπης, γι' αυτό και αυτά τα παιδιά στο σχολείο βρίσκουν τον μπελά τους επίτηδες ή "ερωτεύονται" συχνά για να αναπληρώσουν τα συναισθηματικά κενά της αγάπης και της φροντίδας που θα έπρεπε να λαμβάνουν από το σπίτι τους.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο έρωτας είναι ένα συναίσθημα και αυτό σημαίνει ότι δεν χάνεται στο χρόνο όπως τα υλικά αντικείμενα. Είναι άφθαρτος και αναλλοίωτος. Ο άνθρωπος που είμαστε ερωτευμένοι δεν είναι απλώς ένας "άλλος" αλλά κάτι πιο σημαντικό και ξεχωριστό για εμάς.

Να ερωτεύεσαι για έναν έφηβο γενικά σημαίνει να είσαι συνεχώς αφηρημένος/η και να σκέφτεσαι αυτόν ή αυτήν, όλες σου οι σκέψεις να είναι στην μορφή του/της, να νιώθεις μια

απερίγραπτη χαρά, να χαιρέσαι όταν χαιρέται και να έχεις το μυαλό σου και την έγνοια σου για το πρόσωπο εκείνο όλη μέρα, κάθε λεπτό.

Είναι όντως αλήθεια πως ακούγεται ότι δεν υπάρχει έρωτας. Όμως στην πραγματικότητα υπάρχει, απλώς εμείς δεν έχουμε βρει τρόπο να τον εκφράσουμε, επειδή θεωρούμε ότι αν τον εκφράσουμε ή τον εξομολογηθούμε σε κάποιον υπάρχει μία πιθανότητα να τον “δεχτούν” και να δημιουργηθεί μια ερωτική σχέση ή να τον απορρίψουν και να νιώθεις μεγάλη αμηχανία. Έτσι λοιπόν, δεν ρισκάρουν. Έχουμε γίνει ωφελιμιστές ακόμη και στα συναισθήματά μας. Αγαπάμε για να αγαπηθούμε, παρόμοια και με τον έρωτα. Ερωτευόμαστε για να μας ερωτευθούνε.

Συχνά, οι νέοι και ειδικότερα οι έφηβοι μπορεί εσφαλμένα να νομίζουν ότι έχουν ερωτευτεί με κάποιον/α αλλά στην πραγματικότητα είναι ελκυσμένοι από τα σεξουαλικά χαρακτηριστικά του άλλου ατόμου. Αυτό το συναντάμε συχνότερα στις εφηβικές μας μέρες επειδή αλλάζει το σώμα μας και θέλουμε να “εξερευνήσουμε” τα παρόμοια χαρακτηριστικά και τις αλλαγές από το αντίθετο φύλο.

Η κοινωνία που ζούμε είναι σκληρή και έτσι όταν κάποιος πάει να δείξει αγάπη ή έρωτα, αντιμετωπίζεται ως αδύναμος, ως άνθρωπος που λειτουργεί με το συναίσθημα και όχι με τη λογική. Στις μέρες μας, δυστυχώς τέτοιοι άνθρωποι θεωρούνται ανίσχυροι και δεν χαρακτηρίζονται όπως θα έπρεπε μεγαλόψυχοι και ευαίσθητοι. Έτσι όλοι σκεφτόμαστε,

γιατί να δείξω την αγάπη ή τον έρωτά μου και να πληγωθώ, κρατώντας αυτό το συναίσθημα “πίσω”.

Ο άνθρωπος υποφέρει από την έλλειψη τέτοιων συναισθημάτων όπως είναι ο έρωτας και πρέπει όλοι να καταλάβουμε πως υπαίτιος είναι μόνο ο ίδιος ο άνθρωπος. Όντας εγωιστής και αλαζόνας, δεν επιτρέπει στον εαυτό του να νιώσει, να προσφέρει στους άλλους. Η τέλεια αγάπη που βρίσκεται μέσα από τον έρωτα είναι δύσκολη αλλά όχι ακατόρθωτη για ένα νέο στην εφηβική ηλικία. Αρκεί όλοι να δώσουμε κάτι από αυτό που έχουμε μέσα μας. Όπως είπε και ο Νίκος Καζαντζάκης “Αγάπα τον άνθρωπο, γιατί είσαι εσύ.”

Σωτήρης Μπατατέγας, μαθητής Α'2

Λυκείου

Μουσικό Σχολείο Τρικάλων

5/2/2017

Η ζωή μας αποτελείται από στιγμές, από στιγμές και στάδια. Η εφηβεία θα λέγαμε πως είναι το πιο μακροχρόνιο στάδιο ,ή έτσι το αντιλαμβανόμαστε εμείς . Ο κάθε άνθρωπος

αντιλαμβάνεται και διαχειρίζεται διαφορετικά όλες τις διακλαδώσεις της εφηβείας.

" Εφηβεία" μια τόσο μικρή λέξη η οποία κρύβει από πίσω της τόσες ιστορίες και τόσα μυστικά . Οι κατηγορίες αλλά και τα συναισθήματα που χωρίζουν και διαιρούν αυτή την λέξη είναι αμέτρητα θα λέγαμε .Αλλά ένα είναι το συναίσθημα που επικρατεί ο " έρωτας". Ο έρωτας συνοδεύεται και από άλλα πακέτα συναισθημάτων τα οποία δεν είναι για κανέναν ίδια, η αντίληψη του καθένα σχηματίζει αυτόματα αυτά τα πακέτα σύμφωνα με τον χαρακτήρα αλλά και την ιδιοσυγκρασία του.

Η ερμηνεία και έννοια του έρωτα είναι κάτι αφηρημένο αλλά και συγκεκριμένο ταυτόχρονα. Πολλοί πιστεύουν ότι ο έρωτας ισοδυναμεί με την αγάπη , εγώ από την άλλη διαφωνώ. Δεν πιστεύω πως όταν αγαπάς κάποιον είσαι ταυτόχρονα ερωτευμένος μαζί του , ούτε αν είσαι ερωτευμένος με έναν άνθρωπο σημαίνει πως τρέφεις συναισθήματα αγάπης προς αυτόν . Αυτές οι δυο λέξεις μπορούν να συνυπάρξουν , αλλά στις μέρες μας είναι αρκετά δύσκολο το να αγαπήσεις αλλά και το να ερωτευτείς . Το να ερωτευτείς και να αγαπήσεις κάποιον δεν το επιλέγεις , δεν το προγραμματίζεις αλλά μόνη της η καρδιά χτυπά και αποφασίζει χωρίς να υπάρχει καμία "συνεννόηση" με τον εγκέφαλο, θα μπορούσαμε επίσης να πούμε ότι αυτό το ακούσιο χτύπημα που δεχόμαστε είναι και αυτό που μας ελκύει περισσότερο.

Ο έρωτας είναι σαν ένας πόλεμος, ένας εσωτερικός πόλεμος ο οποίος δεν έχει σταματημό , δεν υπολογίζει εάν είναι μέρα ή αν είναι νύχτα δεν καταλαβαίνει αν είναι χειμώνας ή αν είναι καλοκαίρι , δεν νοιώθει τις σταγόνες της κρύας βροχής ούτε τις ηλιαχτίδες του λαμπρού ήλιου . Ουσιαστικά αυτός ο πόλεμος που γίνεται μέσα σου λειτουργεί σαν ένας τοίχος χτισμένος όσο και το ύψος σου, ο οποίος σε κάνει να απέχεις από την πραγματικότητα , από τα ενδιαφέροντα σου και από άλλα πράγματα που συνήθιζες να κάνεις αλλά πλέον δεν μπορείς .

Νοιώθεις τα συναισθήματα να πλημμυρίζουν μέσα σου και ταυτόχρονα οι εκρήξεις να σε πολεμάνε στο εσωτερικό σου , παράλληλα νοιώθεις μια γαλήνη και μια ευφορία στο λόγο σου αλλά και στη σκέψη σου . Πως μπορούμε να πούμε πως το συναίσθημα του έρωτα είναι κάτι απλό, ενώ νοιώθεις και βιώνεις όλες τις παραπάνω καταστάσεις;

Αντίθετα το συναίσθημα της αγάπης είναι κάτι το στοργικό και δεν είναι απαραίτητα ερωτικό . Το να αγαπάς είναι

κατόρθωμα ,είναι κάτι που νοιώθεις και όσο και να θες να το αρνηθείς.... μέσα σου ξέρεις ποια είναι η αλήθεια . Το να αγαπηθείς είναι κάτι ακόμα πιο δύσκολο και κάτι σχετικά ακατόρθωτο . Γιατί για να σε αγαπήσει κάποιος πραγματικά, πρέπει να δει τον πραγματικό σου εαυτό , αυτό είναι και το πιο δύσκολο κομμάτι γιατί σήμερα οι άνθρωποι δεν προβάλλουν τον πραγματικό τους εαυτό αλλά μια τεχνητή εικόνα που μόνοι τους δημιουργούν και μόνοι τους επιλέγουν. Ωστόσο υπάρχουν και κάποια ανάμεσα σε αυτές τις δύο λέξεις η τρυφερότητα , η αλληλεγγύη αλλά και το να νοιάζεσαι για τον άλλο αποτελούν κάποια κοινά στοιχεία

Η ηλικία σαφώς έχει και έναν ρόλο και στις δύο έννοιες , αλλά δεν είναι το σημαντικότερο κομμάτι της ιστορίας της αγάπης και του έρωτα .Πολλές ιστορίες πραγματικές ή φανταστικές , βγαλμένες μέσα από την ζωή ή δακτυλογραφημένες από κάποιον τυχαίο συγγραφέα ...μας δείχνουν πως η διαφορά της ηλικίας δεν έχει πρωταγωνιστικό ρόλο καθώς το συναίσθημα κυριαρχεί της λογικής.

Η αγάπη αλλά κυρίως ο έρωτας είναι κάποιες καταστάσεις που βιώνουμε και νοιώθουμε αλλά και κάποια συναισθήματα τα οποία δεν παίρνουν στα σοβαρά, ούτε την ηλικία, ούτε την λογική ούτε και τη άποψη σου .Και τελικά υπάρχει λογική στον έρωτα; Κάθε άνθρωπος που συλλογίζεται αυτήν την ερώτηση και έχει βιώσει τον έρωτα μόνος του απαντάει " όχι "

Γιατί τι είναι η ζωή ;Είναι ένα παιχνίδι , ένα επιτραπέζιο παιχνίδι όπου προχωράς βήμα-βήμα με την ελπίδα ότι κάποτε θα φτάσεις στο ανώτερο στάδιο. Και ο έρωτας είναι το αναψυκτικό που σε ανακουφίζει , σε κάνει να ξεχνιέσαι αλλά και να συνεχίζεις με μεγαλύτερη διάθεση και μια πιο ανεβασμένη ψυχολογία.

Επίσης ένα γεγονός που συμβαίνει αρκετά συχνά στους συγχρόνους εφήβους είναι να μπλέκουν και να μπερδεύουν την φιλία και τον έρωτα μαζί. Πόσο μπορεί να αξίζει να χαλάσεις την φιλία σου με έναν άνθρωπο για τον έρωτα ; αξίζει αυτή η θυσία; Το να ερωτεύεσαι έναν φίλο σου είναι ένα συνηθισμένο φαινόμενο για τα σύγχρονα παιδιά , όμως λίγα χρόνια πριν θεωρούταν πολύ προχωρημένο το να ερωτευτείς αλλά και το να αγαπήσεις ερωτικά έναν φίλο σου . Οι εποχές αλλάζουν και οι απόψεις μεταβάλλονται η έννοια του έρωτα αλλά και της αγάπης έχουν αλλάξει όχι μόνες τους αλλά εμείς , εμείς αλλάσαμε και φθείραμε δυο αυθεντικές λέξεις του

παγκοσμίου λεξιλογίου .Η φράση " σε αγαπώ" είναι ιερή για να την σκορπάμε άδοξα.

Ας μην αφήσουμε να αλλάξουν κι άλλο αυτές οι έννοιες .Ας " σταματήσουμε τον χρόνο" εδώ , για να μην φθαρθούν και καταστραφούν περισσότερο.

Ταμπακοπούλου Μαρία, μαθήτρια Α1 Λυκείου του Μουσικού Σχολείου Τρικάλων

Θέμα: Το φαινόμενο του έρωτα στα χρόνια της εφηβείας: να το περιγράψετε ,να εκθέσετε κρίσεις και απόψεις που το φωτίζουν και το ερμηνεύουν αξιοποιώντας τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου που αναφέρονται στο θέμα αυτό.

Η εφηβεία είναι μια περίοδος μετάβασης από την παιδική στην ώριμη ηλικία .Σε αυτό το στάδιο οι έφηβοι έρχονται αντιμέτωποι με νέες προκλήσεις και προβλήματα που τους ανησυχούν όπως είναι ο έρωτας .Ο έρωτας είναι διαχρονικό φαινόμενο καθώς από την αρχαιότητα οι άνθρωποι ερωτεύονταν και όλο αυτό το συναίσθημα τους ολοκλήρωνε συναισθηματικά και ψυχικά.

Οι έφηβοι στις σύγχρονες κοινωνίες ταυτίζουν τους όρους αγάπη και έρωτας .Μεταξύ αυτών των δυο λέξεων δεν υπάρχει κάτι κοινό γιατί είναι δυο διαφορετικές έννοιες .Αγάπη είναι αυτό που νιώθει η μητέρα για το παιδί της που θα έδινε ακόμα και τη ζωή της προκειμένου να είναι καλά το παιδί της .Αγάπη είναι να αποδέχεσαι κάποιον με όλα του τα

ελαττώματα και να είσαι έτοιμος να δώσεις ακόμα και τη ζωή σου γι' αυτόν. Η αγάπη είναι ένα πολύ δυνατό συναίσθημα που έχει την ικανότητα να βοηθάει να ξεπεραστούν κάποιες δυσκολίες και υπάρχει κυρίως για να ενώνει .

Από την άλλη ο έρωτας εκτός από κάτι πολύ όμορφο που συμβαίνει σε κάθε άνθρωπο και τον ανυψώνει ,μπορεί το ίδιο δευτερόλεπτο να τον <<ρίξει>> απότομα στο έδαφος και όλα όσα σχεδίαζε στο μυαλό του να σβήσουν .Δεν αντιλαμβάνονται όλοι οι έφηβοι τον έρωτα με τον ίδιο τρόπο όπως επίσης ούτε τον εκφράζουν με τον ίδιο τρόπο. Στην εφηβεία αυτό το φαινόμενο δυσκολεύει τα νεανικά χρόνια δημιουργώντας προβλήματα όταν ο έφηβος δεν καλύπτεται συναισθηματικά .Δυστυχώς συναισθήματα σαν αυτό είναι μια ανάγκη για τον άνθρωπο, ωστόσο με εντελώς αβέβαιη κατάληξη, διότι δεν είναι ποτέ σίγουρο αν θα ολοκληρώσει τον εαυτό του συναισθηματικά γιατί ο έρωτας δεν κρίνεται μόνο από τον εαυτό σου αλλά και από τον άνθρωπο που θέλει να μοιραστεί αυτό το δυνατό συναίσθημα.

Ο έφηβος όταν βρίσκεται σε αυτό το στάδιο δεν είναι σίγουρος ούτε ο ίδιος για το τι νιώθει .Τον κατακλύζουν συναισθήματα θετικά όπως χαρά ,ενθουσιασμός, γαλήνη και ζωντάνια και άλλοτε αρνητικά που τον επαναφέρουν στην πραγματικότητα όπως είναι η λύπη, η ζήλια ,η κατάθλιψη , η προδοσία και άλλα . Γι' αυτό το λόγο το άτομο επιβάλλεται να είναι προετοιμασμένο για ότι και αν συμβεί, ώστε να το ξεπεράσει ,να στηριχτεί πάλι στα πόδια του και στις δυνάμεις του και να συνεχίσει τη ζωή του θέτοντας άλλους στόχους όπως η μόρφωση και η ολοκλήρωση της προσωπικότητας του.

Όταν ο έφηβος <<γνωρίζει >> για πρώτη φορά τον έρωτα, καθοριστικός είναι ο ρόλος των γονέων ,οι οποίοι δυσκολεύονται να κατανοήσουν τα παιδιά τους και ξεχνούν πως και οι ίδιοι παλαιότερα έχουν περάσει και εκείνοι από αυτό το στάδιο .Υπάρχουν γονείς που ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν για την προσωπική ζωή των παιδιών τους , συζητούν ειλικρινά μαζί τους , δίνοντας τους πολύτιμες

συμβουλές και μοιράζονται μαζί τους εμπειρίες από το παρελθόν τους. Αν οι γονείς είναι στοργικοί τότε θα καταφέρουν να <<κερδίσουν>> το παιδί τους και να μην το κάνουν να είναι απόμακρο και αποξενωμένο .Αν όμως οι γονείς είναι τελείως απόλυτοι και απαγορεύουν τον έρωτα στο παιδί τους δημιουργώντας του έτσι την ανάγκη να έχει μυστικά από αυτούς , αυτά προκαλούν χάσμα στις σχέσεις μεταξύ γονιού και παιδιού .

Ο έφηβος νιώθει μοναξιά και μελαγχολία ,με άμεση ανάγκη την αναζήτηση μιας παρέας η οποία θα λειτουργήσει ως έρεισμα .Μέσα από την παρέα το άτομο βγαίνει από το καβούκι του νιώθει ελεύθερο και εκφράζεται χωρίς να φοβάται μη τυχόν επικριθεί για τη συμπεριφορά του . Ο έφηβος μέσα στην παρέα νιώθει άνετα και έχει τη δυνατότητα να εκφράσει αυτά που νιώθει και αυτά που τον προβληματίζουν .Ειδικά όταν μέσα στα πλαίσια της παρέας υπάρχει εχεμύθεια , οι συνθήκες είναι πιο εύκολες γιατί έτσι γνωρίζει ότι τα μυστικά του είναι καλά κρυμμένα και δεν κινδυνεύουν να γνωστοποιηθούν σε πολλούς .

Έρωτας ακόμα μπορεί να προκύψει ανάμεσα σε φίλους. Όταν αυτό συμβεί , οι έφηβοι δεν ξέρουν πώς να το χειριστούν , φοβούνται ότι θα χάσουν τη φιλία του άλλου ατόμου όταν το μάθει .Οι συνέπειες μπορεί να είναι θετικές αλλά και άκρως αρνητικές .Είναι αναμενόμενο να υπάρξει έρωτας μεταξύ των μελών μιας παρέας γιατί περνούν πολλές ώρες μαζί και γνωρίζει ο ένας τον άλλο καλύτερα και έτσι μπορεί τα συναισθήματα να είναι αμοιβαία και να υπάρχει έλξη μεταξύ των εφήβων .Εάν όμως ο έρωτας κάποιου φίλου για κάποιον άλλον δε βρει ανταπόκριση ,τότε η φιλία διαλύεται και οι δυο έφηβοι απομακρύνονται ο ένας από τον άλλον ,γεγονός που επιδρά αρνητικά στο κλίμα της υπόλοιπης ομάδας. Και βέβαια η διαχείριση αυτού του προβλήματος είναι αρκετά δύσκολη καθώς ο έφηβος καλείται να τα καταφέρει μόνος του .

Ο έρωτας είναι μια πρόκληση στην οποία ο έφηβος καλείται να αναμετρηθεί, όμως τα πάντα μπορούν να συμβούν και ,το άτομο μπορεί να ηττηθεί ή να νικήσει .Το τελευταίο προϋποθέτει ότι είναι αναγκαίο να είναι σε ετοιμότητα για κάθε ενδεχόμενο αλλά και πιθανή ανατροπή. Αναμφίβολα δεν υπάρχει εφηβεία χωρίς προβλήματα ή χωρίς πόνο και γιατί ίσως χαρακτηρίζεται ως μια κρίσιμη περίοδος της ζωής μας .Όμως η εφηβεία δεν μπορεί να μας αλλοιώσει εάν δεν πέσουμε στις παγίδες της όπως είναι η κατάθλιψη .Γι'αυτό το λόγο καλό θα ήταν ο έφηβος μετά από κάθε απογοήτευση να διδάσκεται από τα λάθη του και να ατενίζει το μέλλον του συνεχίζοντας έτσι την υπόλοιπη ζωή του με αισιοδοξία ,αυτοπεποίθηση και πίστη για το μέλλον αναμένοντας ότι θα βιώσει καλύτερες στιγμές.

**ΧΑΡΑΤΣΑΡΗ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ, Μαθήτρια Α2 Λυκείου του
Μουσικού Σχολείου Τρικάλων**

ΕΚΘΕΣΗ ΙΔΕΩΝ-Θέμα: Το φαινόμενο του έρωτα στα χρόνια της εφηβείας : να το περιγράψετε , να εκθέσετε κρίσεις και απόψεις που το ερμηνεύουν , αξιοποιώντας τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου που αναφέρονται στο θέμα αυτό.

Έρωτας, αγάπη, πάθος... Μερικές λέξεις οι οποίες σου λέγανε ένα τίποτα στο δημοτικό. Αλλά μόλις ερωτευτείς όλα αλλάζουν , είτε είναι έρωτας με τη πρώτη ματιά , δηλαδή κεραυνοβόλος , είτε παροδικός, σιγά σιγά να ανέρχεται στη επιφάνεια , είτε ακόμα και πόθος. Κυρίως αυτά λαμβάνουν χώρα στην εφηβική ηλικία μιας και τότε συμβαίνει η μεγάλη μετάβαση

προς την ωρίμανση. Αυτή η ωρίμανση έχει πολλές πτυχές από σωματικές έως και ψυχολογικές αλλαγές.

Ο εφηβικός έρωτας δεν συγκρίνεται με τίποτα άλλο ,διότι το να αγαπάς κάποιον απαιτεί πάθος , συναίσθημα , ολοκληρωτική αφοσίωση. Γενικότερα ο νέος έχει μια συναισθηματική φόρτιση η όποια όταν μεταφράζεται σε αγάπη επιφέρει πολλές αλλαγές στον χαρακτήρα του ανθρώπου ειδικότερα στην έκφραση στην επικοινωνία και στην καθημερινή συναναστροφή. Κάποιος γίνεται πιο ενεργητικός, έχει όρεξη για ζωή και να τη ζήσει δείχνοντας μεγαλύτερο ενδιαφέρον και εξερευνώντας την σε βάθος. Η αγάπη για κάποιον μπορεί να τον ωθήσει σε πολλές νέες εμπειρίες και περιπέτειες , να τον απεγκλωβίσει από την ατονία και τη βαρεμάρα της εφηβικής ζωής. Επίσης αν λάβουμε υπόψη ότι μιλάμε για εφηβικό έρωτα τότε υπάρχουν αρκετά προβλήματα , δημιουργημένα από το σχολείο και την καθημερινή ζωή , όπως άγχος , μοναξιά , στρες αμηχανία και απογοήτευση. Ειδικότερα, το καλύτερο σημείο του εφηβικού έρωτα ποιο είναι; Όταν βρίσκεις ανταπόκριση στο ερωτικό κάλεσμα και συναίσθημα σου. Τότε τρελαίνεσαι, νοιώθεις μια ορμή , μια ιδιαιτερότητα , μια ατελείωτη χαρά , αλλά κάποιες φορές , ενώ το πάθος συνεχίζει να ζει στις εφηβικές καρδιές έρχεται μερικές φορές εκείνη η στιγμή που πρέπει να δεσμευτείς , να χαθεί η ελευθερία σου σαν παιδί και μαζί με αυτή και η τυπική και απaráμιλλη φράση που έλεγες στα κορίτσια «είμαι όμορφος και ελεύθερος». Και όλα αυτά διότι ο άλλος νιώθει ανασφάλεια και φοβία ότι θα τον προδώσεις και θα τον μαχαιρώσεις πίσώπλατα , εκλαμβάνοντας ότι παραβλέπεις και πετάς στα σκουπίδια όλα αυτά που έκανε και θυσίασε για σένα και μόνο. Τότε αν δεν υπάρξει η προσπάθεια να ενωθούν τα σπασμένα κομμάτια , η εξάρτηση από κάποιον μαραζώνει και αργοπεθαίνει , κάνοντας την αναβίωση αυτών των συναισθημάτων δύσκολη. Όλα εκείνα τα συναίσθημα που νιώθουμε : μοναδικότητα , ιδιαιτερότητα , πίστη , αφοσίωση , τρελά για τον άλλο , μπορούν ανά πάσα στιγμή να εξαφανιστούν, να τα παρασύρει ο αέρας , διότι το άλλο μας

πολυαγαπημένο μισό έκανε κάτι που εμείς δώσαμε πολύ μεγάλη σημασία , το μεγαλοποιήσαμε ή το εκλάβαμε τελείως λάθος ή.... έλαβε μέρος στο λάθος τόπο και την λάθος στιγμή. Τότε όλα χάνονται και ..... επιστρέφουμε στα παλιά , σαν να μην υπήρξε ποτέ τίποτα.

Γενικότερα ο εφηβικός έρωτας , δηλαδή αλλιώς η εφηβική παράνοια , παίζει τεράστιο ρόλο για τη ζωή κάθε παιδιού , διότι μπορούν οι αναμνήσεις οι εμπειρίες και οι επιθυμίες να το ακολουθούν για ολόκληρη την ζωή του, παντού και πάντα. Ακόμα και αν αυτά τα αισθήματα για κάποιον έχουν εκμηδενιστεί και έχουν κατευνάσει, υπάρχει περίπτωση αν τύχει και ξανασυναντηθεί με το συγκεκριμένο πρόσωπο μετά από καιρό και νιώσει ή καταλάβει ότι υπάρχει ανταπόκριση τότε υπάρχει τεραστία πιθανότητα αυτά τα συναισθήματα να αναζωπυρωθούν ακόμα όντας και ενήλικος. Ο έρωτας είναι κάτι το οποίο και τείχους κινεί , διότι είναι σύμφωνα με τους επιστήμονες ένα από τα πιο δυνατά συναισθήματα στο σύμπαν. Ειδικότερα είναι κάτι το οποίο έπαιζε, παίζει και θα παίζει το σημαντικότερο ρολό στην ζωή ενός ανθρώπου. Κατά τη γνώμη μου η αγάπη είναι κάτι το οποίο λειτουργεί σαν παιχνίδι. Όλα τα επίπεδα τα ακλουθείς για να φτάσεις στην καρδιά του αγαπημένου σου, και όταν περάσεις τα εύκολα και μπεις στο κάστρο-καρδιά του αγαπημένου σου, τότε ξεκινούν τα δύσκολα, διότι υπάρχουν φορές που έχεις μια μόνο ζωή-ευκαιρία , κάποιες ακόμα ή άπειρες ευκαιρίες για προσπάθεια ξανά .Έτσι αν τα θαλασσωσεις, αυτό μπορεί να επιφέρει τραγικές συνέπειες και να χάσεις μια για πάντα και η επιστροφή και μια δεύτερη προσπάθεια να μην είναι εφικτή. Κάπως έτσι κλιμακώνονται και τα επίπεδα , δηλαδή το πως σε αγαπά κάποιος σε σχέση με το πόσο ευαίσθητος είναι μιας και αν γίνει κάτι λάθος τότε game over..... Από τη άλλη βέβαια υπάρχει και η περίπτωση όπου είναι κάποιος τρελός για σένα , τότε μπορεί να δεχτεί να σου δώσει και μια δεύτερη ευκαιρία διότι συνειδητοποιεί ότι είναι καλύτερα να πληγωθεί προσωρινά παρά να σπαράζει και να το θυμάται για πολύ καιρό , ζώντας με κατάθλιψη. Αλλά υπάρχουν και αυτοί οι

άνθρωποι οι οποίοι τα υπομένουν όλα και τα συγχωρούν όλα διότι αγαπάνε το άτομο αυτό τόσο πολύ που παραβλέπουν την λάθος συμπεριφορά, το λάθος, την κακία και το πισώπλατο μαχαίρωμα, και όλα αυτά γιατί : διότι αγαπάνε τόσο πολύ κάποιον που δεν αντέχουν να τον χάσουν έστω και για λίγο ενώ αν οι ίδιοι κάνουν κάτι ο άλλος όχι μόνο δεν τους το συγχωρεί όπως έκαναν οι ίδιοι αλλά τους ξαποστέλνει κιόλας και το μεγαλοποιεί.

Γενικότερα ο έρωτας είναι κάτι το οποίο απαιτεί προσοχή και μεγάλη ιδιαιτερότητα ως προς τον χειρισμό, διότι μπορεί να καταστρέψει κάποιον, να οδηγήσει σε μοιραία συμβάντα, άμα δεν γνωρίζεις το πώς να το χειριστείς. Είναι μεν ένα από τα ωραιότερα συναισθήματα στον κόσμο, αλλά και το πιο οδυνηρό και επίπονο από όλα στη λήξη του. Πολλοί λίγοι δίνουν την ανάλογη σημασία ώστε να δύνανται να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους, τη σχέση τους ή ακόμη και την απόρριψη ή το άδοξο τέλος ενός έρωτα. Αντίθετα οι περισσότεροι υποκρίνονται μετά από ένα χωρισμό ή μια απόρριψη ότι το παίρνουν χαλαρά και ότι όλα είναι καλά και ωραία, και κάποιες φορές αυτό μπορεί έχει ως συνέπεια την κατάθλιψη, τη στενοχώρια και το μίσος να τα βιώνει ο ίδιος τους ο εαυτός τους και να κλείνονται όλο και περισσότερο σε αυτόν.

**Ο μαθητής της Α Λυκείου του Μουσικού Σχολείου
Τρικάλων**

Μπραζιτικός Στέργιος

ΘΕΜΑ: Το φαινόμενο του έρωτα στα χρόνια της εφηβείας: να το περιγράψετε, να εκθέσετε κρίσεις και απόψεις που το φωτίζουν και το ερμηνεύουν, αξιοποιώντας τα κείμενα του σχολικού εγχειριδίου που αναφέρονται στο θέμα αυτό.

Το συναίσθημα του έρωτα και τα όσα αυτός περιλαμβάνει έχει υμνηθεί από τραγουδοποιούς και ζωγράφους, έχει αποκτήσει θεϊκή διάσταση μέσω της παρουσίας του στην ποίηση. Ανεξάρτητα από την εποχή, τις κοινωνικοπολιτικές και οικονομικές συγκυρίες, η καρδιά των νέων ποτέ δεν σταματά να σκιρτά λίγο διαφορετικά απ' ότι συνήθως. Αιτία μοναδική: ο έρωτας. Τι είναι όμως επιτέλους ο έρωτας;

Αυτή η ερώτηση δεν είναι εύκολο να απαντηθεί, κι αυτό γιατί το κύριο χαρακτηριστικό του έρωτα ως συναίσθημα είναι ότι εμπεριέχει πληθώρα άλλων συναισθημάτων, έντονων και πολλές φορές αντιφατικών. Ο ερωτευμένος εξιδανικεύει το αντικείμενο του πόθου του. Πείθει τον εαυτό του ότι το επίδοξο έτερο ήμισυ είναι απόλυτα τέλειο από κάθε άποψη. Αυτός που ερωτεύεται παραμελεί συχνά άλλους τομείς της ζωής του και επικεντρώνεται στην εκπλήρωση της έντονης επιθυμίας του. Χαίρεται με την επιτυχία του άλλου ατόμου και τρέμει στη σκέψη ότι τα αισθήματα μπορεί να μην είναι αμοιβαία. Ο ερωτευμένος κάνει όνειρα, πλάθει σενάρια στο μυαλό του στα οποία φαντάζεται το ιδανικό μέλλον όπου το πρόσωπο που ποθεί έχει πρωταγωνιστικό ρόλο. Υποφέρει από ψυχολογικές μεταπτώσεις οι οποίες επιδρούν στη συμπεριφορά και την αντίληψη του κόσμου που έχει σχηματίσει μέχρι τότε. Κι όμως, ο αυθορμητισμός, μα και ο παρορμητισμός του χειμάρρου των συναισθημάτων που αισθάνεται ο ερωτευμένος για έναν και μόνο άνθρωπο, μπορούν ακόμα και να τον μεταλλάξουν, να τον μεταβάλλουν ως άτομο προς το καλύτερο. Όλα αυτά τα συναισθήματα βιώνονται στο ζενίθ από τους εφήβους, λόγω του νεαρού της ηλικίας αλλά και της συνεχούς αναζήτησης που τους χαρακτηρίζει ως άτομα που βρίσκονται

καταμεσής στη γέφυρα, στο πέρασμα ανάμεσα στην παιδική και την ενήλικη ζωή.

Συχνά, και ιδιαίτερα μεταξύ των εφήβων, παρατηρείται μια σύγχυση μεταξύ του συναισθήματος της αγάπης και εκείνου του έρωτα, διότι οι νέοι αδυνατούν πολλές φορές να συλλάβουν το είδος και την ένταση των συναισθημάτων τους. Εκείνος που αγαπάει έχει υπομονή. Δεν απαιτεί τον άμεσο κορεσμό των συναισθηματικών αναγκών του, σε αντίθεση με τον ερωτευμένο, που απογοητεύεται εύκολα, με την παραμικρή αφορμή. Εκείνος που αγαπά ελπίζει και υπομένει στωικά τα πάντα, ακόμα και το να χάσει το αγαπημένο του άτομο. Η δύναμη της αγάπης σπάει τα τείχη του εγωισμού του και τον κάνει να νιώθει ευτυχής, απλά και μόνο όταν ο άνθρωπος που αγαπά είναι ευτυχισμένος, ακόμα και με κάποιον άλλο. Εκείνος που αγαπά είναι ανιδιοτελής, θα έδινε τα πάντα για αυτόν που λατρεύει και νοιάζεται πιο πολύ απ' τον εαυτό του, ενώ ο ερωτευμένος επιθυμεί οπωσδήποτε την εκπλήρωση του στόχου του, και σε περίπτωση που αυτό δε συμβεί, τότε η φλόγα σβήνει, ο ίδιος απελπίζεται, και συνήθως μετά από λίγο καιρό προχωράει σε νέα αρχή. Τελικά, αν και τόσο ο έρωτας όσο και η αγάπη μπορούν να ερμηνευτούν βάσει βιοχημικών αλλά και ψυχολογικών παραγόντων, αυτό που δεν γίνεται σίγουρο φανερό στους εφήβους είναι οι βασικές διαφορές ανάμεσα στον έρωτα και την αγάπη. Τώρα θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς ότι από τον έρωτα μπορεί να προκύψει αγάπη ή και το αντίθετο. Και ποιος θα τολμούσε να θέσει όρια στα ανθρώπινα συναισθήματα; Ο έρωτας περιλαμβάνεται στην αγάπη και η αγάπη στον έρωτα. Εν τέλει, φαίνεται πως και τα δύο έχουν παρόμοιες επιδράσεις. Όταν κανείς αγαπά ζει τη δική του ρόδινη πραγματικότητα, είναι αλτρουιστής, ονειροπόλος ή και ...ονειροπαρμένος, ιδεαλιστής, ρομαντικός με όλη την έννοια της λέξης. Βιώνει τη ζωή στο έπακρο και η αισιοδοξία που γεννάται λειτουργεί σαν μια σπίθα φωτιάς που φωτίζει τον μουντό κόσμο μας.

Κατά τη γνώμη μου, αυτά τα δύο συναισθήματα δρουν σαν τις σταγόνες της βροχής πάνω σε φρεσκοβαμμένο πίνακα

που ανακατεύουν και μπερδεύουν τα χρώματα της ζωής σ' ένα δημιουργικό χάος.

Δέσποινα Φατλέ
Α' Λυκείου
Μουσικό Σχολείο Τρικάλων

